

Programmabegroting

2023 - 2026

Waarom dit programma?

Voor de gemeente Wageningen staat voorop dat onze leefomgeving groen, duurzaam en toekomstbestendig is voor onze inwoners voor nu en later. De opgaven waar we voor staan zijn groot. De prognoses laten een behoefte zien van 3.800 nieuwe woningen (tot 2040) in Wageningen met daarbij behorende groei van de werkgelegenheid, mobiliteit en ruimte voor ontspanning. We werken aan de energietransitie, de landbouwtransitie en een versterking van de biodiversiteit. Deze vraagstukken hebben een forse ruimtelijke impact en vragen om een integrale benadering. Dit kunnen wij niet alleen. We werken samen met regio, provincie, rijk en andere ketenpartners aan deze vraagstukken. Ook onze inwoners hebben een rol hierin. Zij worden betrokken bij het opstellen van de visie op de bebouwde kom (tweede fase Omgevingsvisie) waarin een integrale afweging gemaakt moet worden over deze vraagstukken.

De druk op de woningmarkt is hoog. De meest recente huishoudensprognoses voor Wageningen laten een fors hogere behoefte aan woningen zien. Dit maakt dat de doelstelling dat iedereen in Wageningen de beschikking heeft over een passende woning zich richt op versnelling en ophoging van de woningbouwproductie, daar waar dit kan. Eén van de belangrijkste prioriteiten is daarom ook een zoektocht naar potentiële nieuwe bouwlocaties voor de nabije toekomst en de versnellingsmogelijkheden voor woningbouw in kaart te brengen. Betaalbaarheid van het wonen blijft hierbij voor alle doelgroepen een belangrijk aandachtspunt, waarbij de gemeente samen met haar partners streeft naar de gerichte inzet van instrumenten hiertoe en kijkt naar de inzet van creatieve oplossingen hiertoe. De vergrijzing en verdunning zijn belangrijke oorzaken van de grote huishoudensgroei de komende jaren, waardoor het een belangrijke prioriteit is om ervoor te zorgen dat inwoners zo zelfstandig mogelijk wonen in een woning op maat, met voldoende mogelijkheden voor zorg op maat.

Groen is belangrijk voor mens en dier. Een van de redenen waarom onze inwoners graag in Wageningen wonen, is het groen in en rondom de stad. Wageningen ligt tussen grote nationale en regionale natuurgebieden: Veluwe, Utrechtse Heuvelrug, Binnenveldse Hooilanden en het Rivierengebied. Wageningen zet in op een groene en biodiverse leefomgeving. De biodiversiteit is wereldwijd afgenomen. In Wageningen willen we dit op lokaal niveau omkeren en werken aan een toename van de biodiversiteit. Hiervoor gaan we een plan ontwikkelen waarin we dit verder uitwerken (biodiversiteitsplan). Specifiek willen we de ecologische verbindingzone aan de noordzijde van de stad versterken. Nieuwe bebouwing in onze stad willen we natuurinclusief uitvoeren. Ook het omgaan met klimaatverandering vraagt van ons een andere manier van omgaan met onze leefomgeving. Dit betekent vergroening van de stad en het anders omgaan met ons watersysteem.

Naast een groene leefomgeving werken we aan een toekomstbestendige leefomgeving. Er is een continue druk op onze ruimte. We willen dat onze inwoners prettig, veilig en gezond kunnen wonen, werken en recreëren. Dit vraagt om goede afwegingen. Dit doen wij niet alleen, maar samen met onze inwoners en partners. We ontwikkelen samen een Omgevingsvisie en vertalen dit door naar een Omgevingsplan. We werken samen aan diverse projecten passend in onze ambities en doelen. Onze stad kent ook een rijk verleden wat nog zichtbaar is. Cultuurhistorie houden we zichtbaar en vieren we. We gaan daarbij met respect om met onze monumenten.

In de Wageningse economische structuur zijn de verschillende onderdelen met elkaar vervlochten: MKB, kenniseconomie en de binnenstad met zijn horeca en detailhandel. De komende periode staat in het teken van herstel van de Coronacrisis. We willen groener en duurzamer uit die crisis komen. We zetten in op ondersteuning van juist die groepen die tussen wal en schip zijn geraakt en geen aanspraak konden maken op diverse regelingen. We helpen werknemers, werkzoekenden en ondernemers om in de veranderende samenleving werk te vinden door toeleiding, omscholing en het samenbrengen van vraag en aanbod. Een goede ondernemersdienstverlening speelt daarbij een belangrijke rol. Het opstellen van een economische visie met uitvoeringsprogramma heeft hoge prioriteit om meer integraliteit en samenhang aan te brengen in beleid en uitvoering. Maar ook om meer focus aan te brengen welke rol wij als gemeente hierin nemen en wat dit betekent voor de Wageningse samenleving. Veel opgaven kunnen we niet als zelfstandige gemeente oppakken. Er is dan juist een bredere samenwerking nodig, zoals bijvoorbeeld het gezamenlijk investeren in een goed vestigingsklimaat of uitvoering geven aan de Strategische Agenda Regio Foodvalley, als overheden samen met onderwijs en ondernemers. De afgelopen periode heeft waardevolle samenwerking en relaties opgeleverd met ondernemers in de stad. Die willen we zeker behouden

en bestendingen om zo nog meer samen de schouders te zetten onder het herstel en verdere duurzame en groene groei van de Wageningse economie.

In 2021 is de Routekaart Wageningen Klimaatneutraal 2030 herijkt. De discussie over de ambitie van het Wageningse klimaatbeleid moet nog zorgvuldig plaatsvinden met de raad en de klimaatpartners. Op dit moment zijn we dus nog niet zover in dat proces dat het streefjaar voor klimaatneutraliteit al vastgesteld is. De grote transitievraagstukken richten zich op warmte en energievoorziening. Het gaat allereerst om het realiseren van een structurele besparing op de Wageningse energievraag. Daarnaast gaat het over hoe de resterende energievraag duurzaam ingevuld kan worden door o.a. lokale duurzame opwek van energie, waarbij het bepalen en vasthouden aan de randvoorwaarden cruciaal is. Naast de energietransitie (incl. warmtetransitie) is ook de voedseltransitie een speerpunt van dit onderdeel. Hierbij streven we naar minder verspilling, een lagere consumptie van vlees en zuivel en lokaal duurzaam geproduceerde producten. Bij een veilige en gezonde leefomgeving ligt de focus op het naleven van onze wettelijke taken m.b.t. de geldende milieunormen.

Voor het functioneren van de stad Wageningen is het belangrijk dat mensen zich op een comfortabele en veilige manier kunnen verplaatsen en verblijven. Hiervoor is een goede en veilige infrastructuur van belang. De manier waarop de infrastructuur is ingericht is ook van belang voor de gezondheid van de inwoners van Wageningen. Hoe meer er gelopen en gefietst wordt, des te beter dit is voor de gezondheid, het klimaat, de leefomgeving en de sociale interactie. Goede openbaarvervoervoorzieningen dragen hier ook aan bij. Het is belangrijk om hierbij te kijken naar ontwikkelingen in en om Wageningen: wat is vanuit de infrastructuur een logische plek voor bijvoorbeeld een school, wat zijn de effecten van herbestemming van gebieden en gebouwen op het verplaatsingsgedrag en dus de benodigde infrastructuur. Samenwerking met omliggende gemeenten, provincie en Rijkswaterstaat is van groot belang. Verplaatsingen houden niet op bij de gemeentegrens. Uiteindelijk gaat het allemaal om het gedrag van mensen: door in te zetten op bewustwording, stimuleren en ondersteunen van inwoners en bedrijven is het autobezit en -gebruik te verminderen en kan er meer gebruik gemaakt worden van schone voertuigen.

Implementatie Omgevingswet

In het voorjaar van 2021 is besloten om, zoals beschreven in de notitie "Keuzes voor een nieuwe toekomst", een bedrag van € 262.567 uit het projectbudget Omgevingswet structureel in te zetten als ombuiging. Dit resulteert voor het project Omgevingswet in een budget van € 200.000 structureel vanaf 2024. Onlangs is gebleken dat de ombuiging is verwerkt in de begroting, echter het structurele budget waar de ombuiging op in mindering moet worden gebracht niet. Dit structurele bedrag van € 462.567 wordt met een reparatie alsnog vanaf 2024 als structureel budget aangevraagd. Hiermee komt het projectbudget implementatie omgevingswet weer uit op de afgesproken € 200.000, dat langzaam overgaat van projectbudget naar structurele kosten.

Beoogd maatschappelijk effect

In dit programma zijn de volgende ambities actueel:

- 2.1 Infrastructuur en duurzame bijdrage mobiliteit
- 2.2 Een aantrekkelijk, sociaal, duurzaam en circulair economisch klimaat
- 2.3 Een groene en biodiverse leefomgeving
- 2.4 Een toekomstbestendige fysieke leefomgeving
- 2.5 Klimaatneutraal
- 2.6 Een veilige en gezonde leefomgeving
- 2.7 Iedereen in Wageningen heeft de beschikking over een passende woning
- 2.8 Gemeentelijke gebouwen worden multifunctioneel ingezet

Deze ambities zijn verwerkt in een doelenboom, waarin wordt beantwoord:

- Welke doelen willen we bereiken om te komen tot de ambitie?
- Welke resultaten moet het opleveren?

In het resultatenoverzicht gaan we alleen in op nieuw beleid en politiek relevante zaken.

2.1 Infrastructuur en duurzame bijdrage mobiliteit

Wat willen we bereiken?

Wageningen streeft ernaar dat de infrastructuur in Wageningen en het gebruik hiervan zodanig is dat mobiliteit op een duurzame wijze bijdraagt aan een goed functionerende economie, gezondheid, verkeersveiligheid en sociale participatie.

Doelen

2.1.1 Goede bereikbaarheid voor alle modaliteiten, 'inclusief' voor alle inwoners en bezoekers

Goede bereikbaarheid voor alle modaliteiten, 'inclusief' voor alle inwoners en bezoekers.

Beoogde resultaten

- Een aaneensluitend stelsel van voetgangersvoorzieningen en toegankelijke openbare ruimte (inclusieve maatschappij).
- Een fijnmazig netwerk fiets infrastructuur (inclusief veer), conform de netwerkvisie. De voorbereidingen voor de fietsroute Nijenoord-Kortenoord zijn gestart.
- Een robuuste auto infrastructuur die huidige/toekomstige vraag naar capaciteit kan accommoderen en waar de doorstroming zo lang mogelijk op gang blijft en hinder zo min mogelijk optreedt. De voorbereidingen voor de Diedenweg zijn gestart.
- Samenwerking in de provincie ten behoeve van een hoogwaardig OV-netwerk, conform de netwerkvisie. In 2023 worden de laatste voorbereidingen voor de Rijnlijn afgerond.

Doelen

2.1.2 Een verkeersveilige woon-, werk- school- en leefomgeving

Een verkeersveilige woon-, werk- school- en leefomgeving.

Beoogde resultaten

- Bewoners hebben invloed op hun directe leefomgeving, door actief in te spelen op kleine verkeersvragen en -knelpunten via o.a. meldpunt openbare ruimte
- Duurzaam veilig richtlijnen toepassen bij wegontwerp ten behoeve van verkeersveilige openbare ruimte (bij nieuwe ontwikkelingen en onderhoud van bestaande straten, zoals bij schoolomgevingen).
- Educatie, voorlichting en handhaving ten behoeve van voorkomen van ongevallen (in samenwerking met verkeersveiligheidsregio Foodvalley).
- Goed inframanagement (conform niveau basis).
- Parkeerbeleid ten behoeve van juiste mate van leefbaarheid.
- Vergunningen (zoals evenement-, inrit- en omgevingsvergunning) en gehandicaptenparkeren zijn getoetst en verstrekt.

Doelen

2.1.3 Verduurzamen van mobiliteit (Wageningen Klimaatneutraal 2030-2040)

Verduurzamen van mobiliteit (Wageningen Klimaatneutraal 2030-2040). Door het verminderen van verplaatsingen die op een niet-duurzame manier gebeuren, het stimuleren van verschuivingen van auto naar voetganger, fiets en openbaar vervoer, en tot slot het verminderen van de CO2 uitstoot van de mobiliteit.

Beoogde resultaten

- Plaatsen van laadpalen is gefaciliteerd.

Doelen

2.1.4 Uitvoering wettelijke taken

De wettelijke taken worden uitgevoerd. Dit betreft:

- Het beheren van de bestaande infrastructuur. Dit is ook opgenomen onder doelstelling 2.1.2 met resultaat 'Goed inframanagement'. Dit betreft:
 - zorgdragen voor het juiste functioneren van de weg door plaatsing verkeersborden en -tekens, inclusief verkeersbesluit
 - zorgdragen dat de openbare weg in goede staat verkeert
 - zorgdragen voor de inspanningsverplichting van gladheidsbestrijding
 - zorgdragen voor een wegenlegger, inclusief bebouwde komgrenzen

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

Algemeen

- Voor veel van de te behalen doelen zijn investeringen in de openbare ruimte benodigd. Een deel van deze toekomstige investeringen zijn niet begroot en/of beschikbaar gesteld door de raad in de vorm van investeringskredieten. Voor beheer van de infrastructuur zijn wel stijgingen van de kapitaallast voorzien en begroot. Door slim werk met werk te realiseren is hierdoor een deel van de ambitie te realiseren.
- De grootste risico's op (sterk) vertraagd realiseren van de ambities liggen bij:
 - Verbetering van de fietsstructuur.
 - De inrichting van duurzaam veilige wijken door het realiseren van 30 km zones. Voor een aantal wijken zijn er daarvoor ook geen kansen mee te koppelen met de warmtetransitie. De vervanging van wegen is pas over ca. 40 jaar verwacht.

2.2 Een aantrekkelijk, sociaal, duurzaam en circulair economisch klimaat

Wat willen we bereiken?

Een aantrekkelijk, sociaal, duurzaam en circulair economisch klimaat. Prettig economisch klimaat met voldoende werkgelegenheid voor een ieder, duurzame en circulaire economie.

Doelen

2.2.1 Transparante en accurate ondernemersdienstverlening

Transparante en accurate ondernemersdienstverlening.

Beoogde resultaten

- Behoeften ondernemers in beeld.
- Nauwere samenwerking met andere platforms/organisaties (ondernemersverenigingen, kennis/onderwijsinstellingen).
- Vlotte vergunningen procedures.

Doelen

2.2.2 Een aantrekkelijke en levendige binnenstad

Een aantrekkelijke en levendige binnenstad om te bezoeken, te ontmoeten en te verblijven ("de Binnenstad als huiskamer van de stad").

Beoogde resultaten

- Er is een effectief centrummanagement.
- Goed functionerende warenmarkt.
- Openbare ruimte van de binnenstad is een prettige verblijfsomgeving, met kwaliteitsniveau basis.
- Optimale structuur binnenstad (waaronder looproutes, entrees, parkeren, groen en invulling vastgoed).
- Promotiestrategie binnenstad

Doelen

2.2.3 Verbinding (binnen)stad en WUR

Verbinding (binnen)stad en WUR.

Beoogde resultaten

- Er is samenwerking tussen de WUR - gemeente - samenleving ten behoeve van zichtbaarheid van de WUR in de binnenstad.
- Samenwerking op kennis in de Agrifood en Life Sciences en de hele keten.

Doelen

2.2.4 Sterk vestigingsklimaat voor het kennisecosysteem

Sterk vestigingsklimaat voor het kennisecosysteem.

Beoogde resultaten

- Aantrekkelijk woon- en verblijfsklimaat (vestigingsklimaat).
- Behoud en aantrekken van nieuwe (met name) kennisintensieve bedrijven (nationaal en internationaal).
- Hoogwaardige en goed bereikbare werklocaties voor bedrijven die een substantiële bijdrage leveren aan bijvoorbeeld de eiwittransitie, energietransitie, circulariteit, klimaatadaptatie of stikstofreductie.
- Sterke positie binnen regio Foodvalley waarin partners complementair zijn, gebaseerd op gezamenlijke ambities.

Doelen

2.2.5 Aantrekkelijke functionele en bereikbare werklocaties reguliere bedrijvigheid

Aantrekkelijke, functionele, groene, duurzame en bereikbare werklocaties voor de reguliere bedrijvigheid.

Beoogde resultaten

- Er is een Toekomstvisie op de Werklocaties waaronder de Haven, als onderdeel van de Visie Bebouwde Kom (Omgevingsvisie).
- Inzicht in de betekenis en de behoeften van de reguliere bedrijvigheid.

Doelen

2.2.6 Een aantrekkelijk kwalitatief aanbod voor recreatie en toerisme

Een aantrekkelijk kwalitatief aanbod voor recreatie en toerisme.

Beoogde resultaten

- Inwoners en bezoekers zijn op de hoogte van het toeristisch aanbod en het is duidelijk of er gebruik van wordt gemaakt.
- Sterk recreatief en toeristisch aanbod.

Doelen

2.2.7 Uitvoering wettelijke taken

De wettelijke taken worden uitgevoerd. Dit betreft:

- Drank- en horecawet, de WABO en de in dit hoofdstuk genoemde verordeningen.

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

Werklocaties e.a.

- Er zijn diverse landelijke ontwikkelingen van invloed op de economische ontwikkeling zoals de economische omstandigheden, demografische en maatschappelijke ontwikkelingen en de stikstofproblematiek.

- Wageningen (én regio Foodvalley) heeft te maken met een extra ruimtedruk van elders (voor bedrijven en/of wonen). Vanuit omliggende regio's (o.a. Arnhem-Nijmegen en Amersfoort) kijkt men steeds vaker naar vestigingsmogelijkheden (voor bedrijven en/of wonen) in onze regio. Gevolg van deze hoge ruimtedruk is een toenemende concurrentie voor ruimte bedoeld voor werklocaties.
- De huidige bereikbaarheid van de werklocaties en binnenstad voor bedrijven, bezoekers en werknemers kan beter. Er dient een kwaliteitsverbetering plaats te vinden met aandacht voor alle vormen van mobiliteit incl. hoogwaardig OV, snelfietsroutes en hubs.
- Het niet voldoende kunnen aanbieden van werklocaties voor met name de stuwende economische activiteiten (zoals met name in het kenniscluster rond Agrifood en met betrekking tot de Rijnhaven) heeft indirect een weerslag op de gehele economie in Wageningen, waaronder werkgelegenheid en het draagvlak voor voorzieningenniveau.
- Werklocaties worden in toenemende mate geconfronteerd met zgn. 'netcongestie'. Netcongestie houdt het gevaar in dat er te weinig ruimte op het elektriciteitsnetwerk beschikbaar is, bijvoorbeeld om energie terug op het net te leveren. Deze netcongestie is een disclaimer op de duurzaamheidsambities van Wageningen én de gronduitgifte. Deze beperking heeft bovendien gevolgen voor het economische beleid van Wageningen en Foodvalley als ook voor uitvoering van o.m. het regionale beleid op het gebied van Duurzaamheid zoals de RES (Regionale Energiestrategie).

Binnenstad

- De bedrijven in de binnenstad (met name detailhandel en horeca) hebben veel te lijden gehad van de gevolgen en maatregelen na de uitbraak van het Coronavirus (COVID19). Er is veel onzekerheid bij ondernemers, zelf besluiten te stoppen of door een faillissement zijn zorgen. Door de ontstane leegstand wordt de ambitie van de levendige en aantrekkelijke binnenstad mogelijk niet gehaald.

2.3 Een groene en biodiverse leefomgeving

Wat willen we bereiken?

Een groene en biodiverse leefomgeving, waarin de mens in samenhang met de natuur gezond kan leven en welke is aangepast en anticipeert op de effecten van de klimaatverandering.

Doelen

2.3.1 Een toename van de biodiversiteit (genetische variatie, soortendiversiteit en leefgebied)

Een toename van de biodiversiteit (genetische variatie, soortendiversiteit en leefgebied). Dit doel draagt ook bij aan de ambities van programma 2.4 en 2.5.

Beoogde resultaten

- De biodiversiteit van het buitengebied is verhoogd door landschappelijke inpassing van initiatieven en door de aanleg van landschapselementen in samenwerking met andere partijen. Het Landschapsfond vervult hier ook een belangrijke rol in.
- De biodiversiteit van het openbaar groen is verhoogd (zowel binnenstedelijk als in het buitengebied). Er wordt gestreefd naar meer en beter geschikt leefgebied voor een gevarieerde inheemse flora en fauna.
- De waterkwantiteit in de stadsgracht is verhoogd, waardoor de waterkwaliteit en de visuele kwaliteit verbetert.
- Er is een biodiversiteitsplan (inclusief uitvoeringsplan) opgesteld waarin de te behalen doelen en de maatregelen om deze te bereiken zijn uitgewerkt.
- Meekoppelkansen voor uitvoering Noordelijke ecologische verbindingszone (NEVZ) worden benut.
- Nieuwbouw is natuurinclusief uitgevoerd
- Vergroening van tuinen (Steenbreek), daken en schoolpleinen is door middel van subsidies gestimuleerd.
- We brengen bij aanvang van gebiedsontwikkeling ecologische en groene waarden in, later in het proces brengen we meekoppelkansen in
- We verbinden groene en blauwe structuren in de stad zodat flora en fauna zich kan verspreiden en verplaatsen door de stad

Doelen

2.3.2 Vergroten van de leefkwaliteit (kwantiteit en kwaliteit van het groen) waarmee gezondheid wordt bevorderd, geanticipeerd wordt op de klimaatverandering (klimaatadaptatie), meer CO2 wordt opgevangen en de ruimtelijke kwaliteit wordt vergroot.

Vergroten van de leefkwaliteit (kwantiteit en kwaliteit van het groen) waarmee gezondheid wordt bevorderd, geanticipeerd wordt op de klimaatverandering (klimaatadaptatie), meer CO2 wordt opgevangen en de ruimtelijke kwaliteit (waaronder cultuurhistorische betekenis) wordt vergroot. Dit doel draagt mede bij aan de ambities van programma 1.1, 2.2, 2.4, 2.5 en 2.7.

Beoogde resultaten

- Bij alle nieuwbouwplannen wordt minimaal 10% divers groen in de wijk gerealiseerd en bestaand groen in de woonomgeving behouden en versterkt (zie ook programma 2.7).
- Het groen is in diverse wijken omgevormd naar een toekomstbestendige vorm (klimaatbestendig, meer biodiversiteit en afgestemd op beheerniveau).
- In samenwerking met andere partijen is de binnenstad en het Hooilandplein vergroend
- Instandhouding en versterking van de hoofd/ecologische groenstructuur.
- Bepalen op welke locaties zelfstandig staande projecten ter verbetering van het groene leefklimaat en vermindering hittestress als eerste uitgevoerd kunnen worden
- Droogte en hitte zijn verminderd op locaties die hier het meest gevoelig voor zijn
- Wateroverlast is verminderd op locaties die hier het meest gevoelig voor zijn door in te zetten op infiltratie
- Er is jaarlijks een publiekscampagne uitgevoerd rondom vergroenen van tuinen, afkoppelen van regenwater etc.

Doelen

2.3.3 De openbare ruimte is schoon, heel en veilig.

De openbare ruimte is schoon, heel en veilig.

Beoogde resultaten

- In samenwerking met externe partners wordt in 2021 een strategisch plan ontwikkeld voor uitvoering van het onderhoud van de buitenruimte incl. slimme inzet van financiële middelen waaronder vervangingsinvesteringen voor groen en speeltoestellen.

Doelen

2.3.4 Uitvoering wettelijke taken

De wettelijke taken worden uitgevoerd. Dit betreft:

- Vanwege wettelijke aansprakelijkheid zorgen we voor de veiligheid van o.a. wegen, speeltoestellen (attractiebesluit) en bomen (ook opgenomen onder doel 2.3.3);
- Begraven.

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

- Voor het bevorderen van biodiversiteit en landschap in het buitengebied door het ontwikkelen van meer hagen en natuur zijn we afhankelijk van de medewerking van grondeigenaren. Dit geldt ook voor de investeringsbereidheid van gebouweigenaren en scholen voor de investering van groene gevels, daken en pleinen.
- Voor het uitwerken van de noordelijke ecologische verbindingszone hebben we de medewerking van gemeente Ede nodig en ondersteuning van de provincie Gelderland.
- Om te meten of de maatregelen ter verhoging van de biodiversiteit nuttig zijn moeten we monitoren. Dit is erg tijdsintensief en kostbaar. Samen met de WUR wordt onderzocht of we hiervoor gebruik kunnen maken van vrijwilligers en studenten.

2.4 Een toekomstbestendige fysieke leefomgeving

Wat willen we bereiken?

Een toekomstbestendige fysieke leefomgeving waarin prettig, veilig en gezond wonen, werken en recreëren voorop staat.

Doelen

2.4.1 Implementatie Omgevingswet

Implementatie Omgevingswet.

Beoogde resultaten

- Er is een omgevingsplan voor de fysieke leefomgeving met een passend digitaal stelsel omgevingswet (DSO)
- Er is een omgevingsvisie waarin de maatschappelijke opgaven in relatie tot de fysieke leefomgeving staan
- Initiatiefnemers en inwoners worden gefaciliteerd bij participatie over initiatieven, op grond van het gemeentelijke participatiebeleid voor de Omgevingswet
- Omgevingsvergunningen die passen in de omgevingsvisie

Doelen

2.4.2 Een integrale uitvoering van de opgaven in de fysieke leefomgeving

Een integrale uitvoering van de opgaven in de fysieke leefomgeving.

Beoogde resultaten

- Er is een uitvoeringsprogramma opgesteld voor de ontwikkeling van de stad na het vaststellen van de Omgevingsvisie bebouwde kom
- Er is een omgevingsprogramma voor de zoekgebieden uit het locatie-onderzoek woningbouw
- Het grondbeleid is situationeel bepaald per potentiële locatie uit de zoekgebieden van het locatie-onderzoek
- We geven uitvoering aan het besluit over het versnellen en ophogen van de woningbouwontwikkeling

Doelen

2.4.3 Beleid voor de fysieke leefomgeving, dat aansluit bij de ambitie

Beleid voor de fysieke leefomgeving, dat aansluit bij de ambitie.

Beoogde resultaten

- Kaders en bestemmingsplannen voor de fysieke leefomgeving (wettelijk) zijn actueel en worden gehandhaafd

Doelen

2.4.4 Ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving passen binnen onze ambitie

Ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving passen binnen onze ambitie.

Beoogde resultaten

- Bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen maken kleinere initiatieven van derden, die passen in onze ambitie, mogelijk (leges)
- Grote ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving passen in onze ambitie en worden projectmatig uitgevoerd (grondbedrijf)
- Het project Grebbedijk is in uitvoering
- Het project Grebbedijk is voorbereid
- Met eigenaren/initiatiefnemers zijn de mogelijkheden verkend voor het versnellen van de 3 binnenstedelijke locaties De Driegen fase 2, Duivendaal en Costerweg 5

Doelen

2.4.5 Identiteit van de stad is beleefbaar

Identiteit van de stad is beleefbaar.

Beoogde resultaten

- Cultuurhistorie is zichtbaar in Wageningen
- Cultuurhistorie wordt gevierd
- Monumenten hebben een plek in de omgevingsvisie en -plan

Doelen

2.4.6 Uitvoering wettelijke taken

De wettelijke taken worden uitgevoerd. Dit betreft:

- Vergunningverlening en handhaving;
- Andere wettelijke taken op basis van de Wet ruimtelijke ordening;
- Monumentenzorg en archeologie.

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

Voor de ruimtelijke ontwikkeling van onze stad zijn we afhankelijk van beschikbare ambtelijke capaciteit en externe actoren en factoren. Dit geldt voor initiatieven, de kwaliteit hiervan en de participatie in de planvorming. Hierdoor kunnen ontwikkelingen anders lopen dan verwacht en het proces niet leidt tot een vastgesteld bestemmingsplan. Dan halen we onze doelen niet.

2.5 Klimaatneutraal 2030-2040

Wat willen we bereiken?

De gemeente Wageningen is klimaatneutraal in 2030-2040 en heeft de klimaatimpact van indirect energieverbruik zoals de voedselproductie en consumptie verminderd (ambitie "2.1. Infrastructuur en duurzame bijdrage mobiliteit" en "2.3. Een groene en biodiverse leefomgeving" dragen mede bij aan deze ambitie).

Doelen

2.5.1 Er is 31% energie bespaard in 2040 ten opzichte van 2018 (klimaatmonitor).

Er is 31% energie bespaard in 2040 ten opzichte van 2018 (klimaatmonitor).

Beoogde resultaten

- Er zijn actieve energieloketten voor inwoners en bedrijven die klanten ontzorgen, faciliteren en stimuleren tot het nemen van energiemaatregelen.
- Er is een aanpak voor VvE's hoe zij energie kunnen besparen en hun resterende warmtevraag duurzaam kunnen invullen.
- Er is een regionaal energiedienstenbedrijf die energiemaatregelen aanbieden als onderdeel van een wijkaanpak en voor een versnelling zorgt voor de verduurzaming van de gebouwde omgeving.
- Er is een handhavingsprogramma die op bedrijven en instellingen toezien dat zij voldoen aan de wettelijke verplichtingen met betrekking tot energiebesparing (Wet Milieubeheer, EED, kantoorpanden label C 2023).
- Bij gemeentelijk vastgoed worden energiebesparende maatregelen genomen en duurzame energieopwekking gerealiseerd.

Doelen

2.5.2 Er is 1847 TJ aan duurzame energie opgewekt in 2040 ten opzichte van 2018, hiervan is het streven de opgave aan duurzame elektriciteit in zonnevelden en windmolens in 2030 te behalen (klimaatmonitor).

Er is 1847 TJ aan duurzame energie opgewekt in 2040 ten opzichte van 2018, hiervan is het streven de opgave aan duurzame elektriciteit in zonnevelden en windmolens in 2030 te behalen (klimaatmonitor).

Beoogde resultaten

- Er is een actuele Warmtevisie die wordt uitgevoerd.
- In 2024 is het warmtenet voor Proeftuin Aardgasvrije Wijk Benedenbuurt gerealiseerd.
- In 2025 is er een duurzaam alternatief in gebruik voor de gasgestookte WKK voor het warmtenet Noordwest.
- In 2040 is in Wageningen door warmtepartners een open duurzaam warmtenet gerealiseerd waarop enkele duizenden woningen, bedrijven en instellingen zijn aangesloten.
- Windmolens worden gerealiseerd op basis van de Wageningse Windvisie en de Regionale Energiestrategie (streefdatum 2030), waarbij o.a. rekening wordt gehouden met een zorgvuldige inpassing in het landschap.
- Zonneparken worden gerealiseerd op basis van Visie Buitengebied en de Regionale Energiestrategie (streefdatum 2030), waarbij o.a. rekening wordt gehouden met een zorgvuldige inpassing in het landschap.
- In 2040 zijn minimaal 142.000 zonnepanelen gerealiseerd op Wageningse daken en parkeerterreinen.
- Innovatieve technieken zoals wind op dak of lokale grids zijn in beeld en worden toegepast.

Doelen

2.5.3 De klimaatimpact die gepaard gaat met productie en consumptie van voedsel is verminderd.

De klimaatimpact die gepaard gaat met productie en consumptie van voedsel is verminderd (de ambitie "1.1 Gezondheid, eenzaamheid en veerkracht" draagt mede bij aan dit doel).

Beoogde resultaten

- In Wageningen eten inwoners in 2030 minder dierlijk en meer plantaardig voedsel (Voedselagenda). Restaurants gaan meer plantaardige opties aanbieden.
- In 2030 is de lokale verkoop van duurzame en lokale producten van regionale boeren en producenten gestegen.
- Meer initiatiefnemers hebben een plek gevonden in Wageningen om stadslandbouw toe te passen op een duurzame manier
- In Wageningen verspillen inwoners, bedrijven en organisaties in 2030 minder voedsel. Reststromen worden beter verwerkt.
- De gemeente geeft het goede voorbeeld als het gaat om; inkoop van duurzame lokale producten, aanbod van plantaardige opties, verminderen voedselverspilling en de verwerking van reststromen.
- De voedselomgeving van Wageningen is in 2030 gezonder (voedselagenda).

Doelen

2.5.4 In 2025 hebben alle huishoudens die te maken hebben met energiearmoede de mogelijkheid (gehad) om hulp te krijgen bij energiebesparing (monitor: sociaal domein).

In 2025 hebben alle huishoudens die te maken hebben met energiearmoede de mogelijkheid (gehad) om hulp te krijgen bij energiebesparing (monitor: sociaal domein).

Beoogde resultaten

- Via generieke en wijk-/straatgerichte werkwijzen worden inwoners met energiearmoede passende energiebesparende maatregelen, advies en ondersteuning aangeboden.
- Het bestrijden van energiearmoede is onderdeel van het reguliere (duurzaamheid en sociaal-maatschappelijk) werk van de gemeente en haar ketenpartners.

Doelen

2.5.5 In 2040 is alles wat de gemeente inkoop volledig circulair, maken we zoveel mogelijk gebruik van circulaire en biobased bouwmaterialen en zamelt de gemeente slechts huishoudelijke grondstoffen in.

In 2040 is alles wat de gemeente inkoop volledig circulair, maken we zoveel mogelijk gebruik van circulaire en biobased bouwmaterialen en zamelt de gemeente slechts huishoudelijke grondstoffen in.

Beoogde resultaten

- Voor de inkoop van diensten en werken binnen de gemeentelijke organisatie verbruiken we in 2030 50% minder fossiele grondstoffen.
- In de bouw (infra en nieuwbouw) wordt in 2030 50% minder primaire grondstoffen gebruikt.

Doelen

2.5.6 Uitvoering wettelijke taken

De wettelijke taken worden uitgevoerd. Dit betreft:

- Transitievisie warmte.
- Regionale Energiestrategie.
- De gemeentelijk gebouwen moeten volgens het Klimaatakkoord energieneutraal zijn in 2050.

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

- Voor het behalen van de doelen hebben we te maken met veel verschillende actoren en partners die individueel investeringsbeslissingen moeten maken of medewerking moeten verlenen. Dit kunnen particuliere huishoudens zijn, grondeigenaren, buurgemeenten, bedrijven, instellingen etc.
- Er is nog veel onzeker met betrekking tot de haalbaarheid voor de plaatsing van windmolens (o.a. natuurwetgeving).
- Netcongestie.

2.6 Een veilige en gezonde leefomgeving

Wat willen we bereiken?

Er is een veilige en gezonde leefomgeving waarbij grondstoffen circulair worden hergebruikt.

Doelen

2.6.1 Milieunormen worden niet overschreden

Milieunormen worden niet overschreden in 2023 in Wageningen.

Beoogde resultaten

- Ook in 2023 wordt met behulp van toezicht en handhaving gecontroleerd of normen op gebied van bodem, lucht, geluid, geur en energie niet worden overschreden.

Doelen

2.6.2 Uitvoering wettelijke taken

Wettelijke taken worden uitgevoerd. Dit betreft:

- Geluid, bodemkwaliteit, luchtkwaliteit en externe veiligheid;
- Plaagdierbestrijding;
- Dierenasiel, dierenambulance en nestbeheer ganzenbeheer;
- Riolering;
- Afvalverwijdering en- verwerking;
- Zorgplicht oppervlaktewater.

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

- We zijn deels afhankelijk van andere partijen.

2.7 Iedereen in Wageningen heeft de beschikking over een passende woning

Wat willen we bereiken?

Iedereen in Wageningen heeft de beschikking over een bij inkomen en type huishouden passende en duurzame woning, in een prettige woon- en leefomgeving.

Doelen

2.7.1 Versnelling en mogelijke ophoging van de woningbouwproductie in Wageningen in antwoord op de verhoogde huishoudensprognose van circa 3.500 tot 3.800 huishoudens tot 2040

Versnelling en mogelijke ophoging van de woningbouwproductie in Wageningen in antwoord op de verhoogde huishoudensprognose van circa 3.500 tot 3.800 huishoudens tot 2040.

Beoogde resultaten

- In Wageningen worden tussen 2021 en 2024 minimaal 700 woningen opgeleverd.
- Nieuw te bouwen woningen zijn (bijna) energieneutraal met ook aandacht voor circulariteit en natuurinclusief bouwen. Dit resultaat draagt bij aan programma's 2.4 en 2.5.
- Mogelijkheden voor versnelling van de 3 binnenstedelijke locaties De Dreijen fase 2, Duivendaal en Costerweg 5 zijn verkend in samenwerking met de projectleiders RO.
- Er is een sturingsinstrument voor woningbouwaantallen

Doelen

2.7.2 De woningvoorraad sluit aan bij de behoefte aan betaalbare woningen van lagere inkomensgroepen waaronder ouderen, jongeren en studenten

De woningvoorraad sluit aan bij de behoefte aan betaalbare woningen van lagere inkomensgroepen waaronder ouderen, jongeren en studenten.

Beoogde resultaten

- Bij elk bouwplan met meer dan 30 woningen worden minimaal 30% sociale huurwoningen en 15% middenhuur gerealiseerd. Afhankelijk van de geëvalueerde en geactualiseerde woningmarktstrategie.
- De bestaande woningvoorraad wordt verder verduurzaamd met oog voor een eerlijke verdeling van de energielasten. Randvoorwaardelijk programma 2.5
- De kernvoorraad sociale huurwoningen is vergroot overeenkomstig de doelgroep van beleid. In 2023 hebben wij inzichtelijk wat de kernvoorraad is op basis van de meest actuele huishoudensprognose.
- Het aanbod aan studentenhuisvesting voldoet aan de vraag naar kamers overeenkomstig de notitie locatiekeuze 2017 en de actuele monitor studentenhuisvesting.
- Ten behoeve van betaalbaarheid van woningen wordt opkoopbescherming en zelfbewoningsplicht ingezet en onderzoeken we de toepassing van koopgarant-achtige constructies.
- We passen de uitkomsten van het startersonderzoek 2022 toe op de nieuwbouwplannen en maken hierover prestatieafspraken met de Woningstichting en Idealis.
- Het instrument van de huisvestingsverordening wordt ingezet ter verbetering van de doorstroming op de sociale huur/koopwoningmarkt en ter verbetering van de sociale koop.

Doelen

2.7.3 Inwoners wonen in een groene, leefbare en veilige woonomgeving, waar geen overlast ervaren wordt

Inwoners wonen in een groene, leefbare en veilige woonomgeving, waar geen overlast ervaren wordt.

Beoogde resultaten

- Bij alle nieuwbouwplannen wordt minimaal 10% divers groen in de wijk gerealiseerd en bestaand groen in de woonomgeving behouden en versterkt. Dit resultaat draagt bij aan programma 2.3.
- De samenwerking rondom het voorkomen van woonoverlast is geborgd via de Taskforce woonoverlast. Dit resultaat draagt bij aan programma 1.8

Doelen

2.7.4 Inwoners kunnen zo zelfstandig mogelijk wonen in een woning op maat, met voldoende mogelijkheden voor zorg op maat

Inwoners kunnen zo zelfstandig mogelijk wonen in een woning op maat, met voldoende mogelijkheden voor zorg op maat.

Beoogde resultaten

- Er zijn meer woonzorginitiatieven door en voor Wageningse inwoners.
- Het aanbod van woningen die geschikt zijn voor senioren wordt vergroot door zowel nieuwbouwplannen en levensloopbestendige aanpassingen in de bestaande woningvoorraad.

Doelen

2.7.5 Wijken hebben een gemengde samenstelling voor wat betreft type huishoudens en type woningen en met voldoende ruimte voor (sociale) ontmoeting

Wijken hebben een gemengde samenstelling voor wat betreft type huishoudens en type woningen en met voldoende ruimte voor (sociale) ontmoeting.

Beoogde resultaten

- Er zijn meer woningbouwontwikkelingen met gedifferentieerde woonprogramma's en mogelijkheden voor ontmoeting. Dit resultaat draagt bij aan programma 1.1.
- Inwoners die specifieke hulp en ondersteuning nodig hebben, kunnen gebruik maken van een passend woningaanbod verspreid over de diverse buurten.

Doelen

2.7.6 Uitvoering wettelijke taken

Wettelijke taken worden uitgevoerd. Dit betreft:

- We voldoen aan de taakstelling van de huisvesting van statushouders in Wageningen.

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

- Voor woningbouw en de inzet op wonen is de gemeente afhankelijk van ontwikkelaars, grondeigenaren, woningcorporaties en zorgpartijen/organisaties. De gemeente heeft hier veelal een faciliterende rol. Daarnaast speelt de beschikbaarheid van woningbouwlocaties een grote rol.
- Er zijn diverse landelijke ontwikkelingen van invloed op de woningmarkt, zoals de economische omstandigheden, stikstofproblematiek, demografische en maatschappelijke ontwikkelingen.
- De taakstelling statushouders is afhankelijk van de instroom van vluchtelingen. Mondiale ontwikkelingen zijn hierop van grote invloed en moeilijk te voorspellen.
- Op onderdelen de beperkte beschikbaarheid van specifieke deskundigheid.

2.8 Gemeentelijke gebouwen worden multifunctioneel ingezet

Wat willen we bereiken?

Gemeentelijke gebouwen worden ingezet voor het huisvesten van een breed aanbod aan culturele, sociale, maatschappelijke en sportvoorzieningen (zie programma's 6, 7 en 9).

Doelen

2.8.1 Het multifunctioneel gebruik van gemeentelijke gebouwen bevorderen

Het multifunctioneel gebruik van gemeentelijke gebouwen bevorderen.

Beoogde resultaten

- Een strategisch plan als afwegingskader welke maatschappelijke- en culturele instellingen worden gehuisvest in gemeentelijke gebouwen.

Doelen

2.8.2 Gebouwen die niet meer nodig zijn worden verkocht of benut als potentiële locatie voor woningbouw

Gebouwen die niet meer nodig zijn worden verkocht of benut als potentiële locatie voor woningbouw.

Beoogde resultaten

- Aanwijzen van gemeentelijke gebouwen en locaties die geschikt zijn voor woningbouw op basis van het strategisch plan gemeentelijk vastgoed.
- De verkoop van gemeentelijke gebouwen t/m 2023 is opgeschort in afwachting van het strategisch vastgoed plan. De netto verkoopopbrengst van incidenteel € 2.641.000,- wordt op basis van de uitkomst van het strategisch plan opnieuw bepaald.

Doelen

2.8.3 Streven naar een gezonde en kostendekkende exploitatie van gemeentelijke gebouwen

Streven naar een gezonde en kostendekkende exploitatie van gemeentelijke gebouwen.

Beoogde resultaten

- Een nieuwe concessie overeenkomst tot en met 2027 voor de exploitatie van zwembad De Bongerd in afwachting van de besluitvorming voor de keuze tussen renovatie of nieuwbouw.
- Het duurzaam in stand houden van gemeentelijke gebouwen.

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

De krapte op de arbeidsmarkt en de forse stijging van de bouwkosten.

Algemene informatie programma 2

Beleidsindicatoren

De volgende wettelijk verplichte beleidsindicatoren hebben betrekking op programma 2 Wageningen fysiek:

- Functiemenging
- Vestigingen
- Banen
- Huishoudelijk afval
- Hernieuwbare elektriciteit
- Nieuwbouw woningen

Zie hiervoor het hoofdstuk Wettelijk verplichte beleidsindicatoren.

Beleidskader bereikbaarheid

Het beleid van Wageningen is vastgelegd in de volgende documenten:

Verordeningen

- Beleidsregels uitgifte parkeervergunningen Wageningen (2022)
- Beleidsregels gehandicaptenparkeerplaatsen (2014)
- Nota Parkeernormen Wageningen (2015)
- Verordening Parkeerbelastingen (2021)
- Aanwijzingsbesluit vergunning parkeren (2022)
- Aanwijzingsbesluit betaald parkeren (2022)
- Algemene Plaatselijke Verordening 2014, wijzigingen 2020 (APV)
- Veergeldverordening (2013)
- Parkeerverordening (2018)
- Wegsleeverordening Wageningen (2021)

Beleidsnota's

- Netwerkvisie (2016)
- Parkeernota (2015)
- Structuurvisie Wageningen (2014)
- Uitvoeringsprogramma GMP (2013)
- GMP visiedocument (2012)
- Kwaliteitshandboek (2017)
- Kansgestuurd beheer (2019)
- Beheerplan VRI's (2020)

Beleidskader economische ontwikkeling

Het beleid van Wageningen is vastgelegd in de volgende documenten:

Verordeningen

- Verordening winkeltijden Wageningen (2016)
- Verordening op de heffing en de invordering van reclamebelastingen (2016)
- Marktgeldverordening (2016)
- Marktverordening (2015)
- Inrichtingsplan Wageningse markten (2015)
- Verordening Scheepvaartrechten (2013)
- Verordening winkelondersteunende Horeca (2010)
- Haven- en kadeverordening Wageningen 2016

Beleidsnota's

- Nota Bovenwijkse Voorzieningen (2021)
- Visie Binnenstad (2015)
- Economische visie detailhandel en horeca Next (2013)
- Nadere regels met betrekking tot de heffing en invordering van reclamebelasting (2012)
- Nota grondbeleid (2009)
- Beleidsplan Recreatie en Toerisme (2008/2009)
- Kadernota herontwikkeling Rijnhaven (2003)

- Onderzoeksrapport toekomst haven 'De voortuin van Wageningen' (2002)
- PDV-DV beleid 2017-2019 (2017)

Overeenkomsten / convenanten

- Convenant Ondernemersfonds Wageningen 2015
- Samenwerkingsovereenkomst

Beleidskader ruimtelijke ontwikkeling

Het bestaande beleid van Wageningen is vastgelegd in de volgende documenten:

Verordeningen

- Verordening inning op de begraafrechten (2020)
- Bomenverordening (2021)
- Telecommunicatieverordening (1999)
- Bouwverordening Wageningen (1993, herziening 2018)
- Overeenkomst kadaster Gelderland (1991)
- Erfgoedverordening (2019)

Beleidsnota's

- Structuurvisie Wageningen (2013)
- Groenbeleidsplan (2017)
- Welstandsnota gemeente Wageningen 2018
- Beheersverordening gemeentelijke begraafplaats en gedenkpark "De Leeuwerenk" 2019
- Beleidsnotitie openbare verlichting (2012)
- Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving VTH-Beleid gemeente Wageningen
- Verordening kabels en leidingen Wageningen 2018
- Beleidsregels camping de Wielerbaan 2017
- Beleidsregels handhaving basisfunctie Openbare Ruimte (2005)
- Deltaplan Biodiversiteit (2022)

Beleidskader klimaat

Het beleid van Wageningen is vastgelegd in de volgende documenten:

Verordeningen

- Algemene subsidieverordening (2007)

Beleidsnota's

- Visie openbare laadinfrastructuur 2030 (2022)
- Routekaart Wageningen (2015, wordt momenteel herijkt)
- Klimaatneutraal in 2030 (2012)
- Herijking klimaatbeleid (2015)
- Klimaatplan 2017-2021
- Beleidsnotitie Duurzaam Bouwen Wageningen 2017-2021 (wordt momenteel herijkt)
- Visie Buitengebied (2020)
- Regionale Energiestrategie Regio Foodvalley 1.0. (RES RFV 1.0.) 2021
- Bodemkwaliteitskaart 2018 en nota bodembeheer (2012)

- Afvalbeleidsplan (2012, wordt momenteel herijkt)
- Verbreed Gemeentelijk rioleringsplan (2011-2015)
- Beleidsregels hogere waarde Wet Geluidhinder (2008)
- Waterplan (2005)
- Baggerplan (2003-2012)
- Optimalisering afvalwaterstudie (2002)
- Voedselagenda (wordt momenteel geschreven)

Beleidskader wonen

Het bestaande beleid van Wageningen is vastgelegd in de volgende documenten:

Verordeningen

- Huisvestingsverordening Wageningen (2015)
- Doelgroepenverordening Wageningen (2020)

Beleidsnota's

- Woningmarktstrategie (2019)
- Woonvisie 2025 (2016)
- Prestatieafspraken De Woningstichting 2020-2022
- Prestatieafspraken Idealis 2020-2022
- Beleidsregels kamergewijze verhuur (2019)
- Notitie vraag en aanbod studentenhuysvesting 2019-2023 (2019)
- Notitie integrale afweging potentiële locaties voor studentenhuysvesting Wageningen (2017)
- Duurzame Gebiedsontwikkeling vanuit het Klimaatplan 2017-2021 (2017)

Convenanten

- Convenant WAC (2016)

Betrokkenheid verbonden partijen

De volgende verbonden partijen zijn betrokken bij de uitvoering en realisatie van de doelstellingen uit het programma:

Regio Foodvalley

Regio Foodvalley is een samenwerkingsverband van acht gemeenten, met samen 330.000 inwoners. De gemeente Wageningen neemt deel aan Regio Foodvalley middels een gemeenschappelijke regeling om een aantal doelen uit haar programma te bereiken.

De regio Foodvalley treedt op als opdrachtgever voor het programma 'De Bereikbare Vallei', dat bijdraagt aan het beïnvloeden van de vraag naar mobiliteit. Dit is van belang voor de doelstelling om de bereikbaarheid optimaal te houden en om vergroening van mobiliteit te bewerkstelligen. Daarnaast vervult de regio de regisserende rol voor basismobiliteit.

De bereikbaarheidsagenda voor Regio Foodvalley geeft een richtinggevend kader voor 2030 waarmee de ambities van de regio zijn vertaald in een duidelijke koers voor de ontwikkeling en de uitvoering van het regionale mobiliteitsbeleid.

Voor 'Economie' zijn deze doelen o.m. het ontwikkelen van het juiste aanbod van bedrijventerreinen, marketing en acquisitie, gezamenlijke profilering en lobby in Brussel. Gemeenten leveren ambtelijke capaciteit voor het uitvoeren van regionale opgaven. De regio ontwikkelt beleid en adviseert provincies, Rijk en Europese Commissie over wetten en regels. Ook coördineert de regio een uitvoeringsprogramma, dat een groot aantal projecten behelst. Deze projecten worden door samenwerkende gemeenten uitgevoerd.

Ondernemers, onderwijs en overheid werken samen in de Triple Helix Foodvalley. Doel van de samenwerking is een economische topregio. Hiervoor heeft de triple helix een Strategische Agenda opgesteld. Deze agenda is vertaald in een Uitvoeringsprogramma. Deze projecten dragen bij aan de ambities van de Strategische Agenda en worden door meerdere O's getrokken en ondersteund.

Op gebied van klimaat, afval en bodem vindt afstemming en - waar relevant - samenwerking plaats. Op gebied van klimaat wordt in opdracht van het Rijk gewerkt aan een Regionale Energiestrategie.

Voor 'Wonen' zijn deze doelen o.m. het vergroten van de aantrekkelijkheid, wervingskracht en betaalbaarheid van het wonen in de FoodValley regio, uitgewerkt in het toekomstbestendig maken van de bestaande woningvoorraad en voorzien in de (nieuwe) woningbehoefte van starters, ouderen, studenten, kenniswerkers en doorstromers. Gemeenten leveren ambtelijke capaciteit voor het uitvoeren van regionale opgaven. De regio ontwikkelt beleid en coördineert een uitvoeringsprogramma 2018-2021, dat een groot aantal projecten behelst. Deze projecten worden door samenwerkende gemeenten uitgevoerd.

Opheusdens Veer

Het Opheusdens Veer voert de veerdiensten uit tussen Wageningen en Opheusden. Dit is eveneens van belang voor de bereikbaarheid van Wageningen.

Marin Stakeholders Association (MSA)

Gemeente Wageningen is deelnemer aan de MARIN Stakeholders Association (MSA). De MSA is een stichting die het MARIN, een toonaangevend maritiem onderzoeksinstituut, vanuit marktperspectief stuurt en een financieel vangnet vormt. Door deel te nemen, onderschrijven we de ambitie om Wageningen uit te bouwen tot kennisstad. We kunnen hiermee invloed uitoefenen om dit mondiale kennisintensieve bedrijf en de werkgelegenheid (375 fte) voor Wageningen te behouden. Het MARIN werkt samen met de gemeente aan de ambitie Wageningen klimaatneutraal. Doordat zij ieder jaar kosteloos hun faciliteiten beschikbaar stellen voor kleine, vaak startende bedrijven dragen zij bij aan de versterking van de economische positie van Wageningen en het starterslandschap.

Omgevingsdienst De Vallei

De OddV voert in opdracht van de gemeente taken uit op het gebied van vergunningverlening en handhaving.

Afvalcombinatie De Vallei (ACV)

Voor de inzameling van huishoudelijk afval, straat- en rioolreiniging, gladheidsbestrijding, plaagdierbestrijding werkt de gemeente samen met de ACV. ACV is een naamloze vennootschap met verschillende dochterondernemingen. De aandelen zijn in het bezit van de gemeenten Ede, Wageningen, Renkum en Veenendaal. ACV Gemeenten voert de opdrachten van de deelnemende gemeenten uit.

De onderstaande partijen zijn in formele zin geen verbonden partijen, maar wel relevant voor de realisatie van de doelstellingen uit het programma:

- De Investeringsagenda Foodvalley 2030 wordt uitgevoerd met de gemeente Ede en de provincie Gelderland, in samenwerking met Regio Foodvalley en Foodvalley NL. Hiermee wordt de kennispropositie van het Kennishart versterkt.
- Het programma binnenstad wordt uitgevoerd met nauwe betrokkenheid van ondernemers, bewoners en andere betrokkenen bij de binnenstad. Formele spelers hierbij zijn de Stichting Ondernemersfonds Wageningen, WOC afdeling detailhandel en afdeling Wageningen van de Koninklijke Horeca Nederland.
- **Stichting Wageningse Eng (statuten), TAWÉ (reglement).** Voor de uitvoering van projecten die de natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische waarden van de Eng behouden en waar mogelijk versterken, werkt de gemeente samen met de SWE. De missie en visie van de SWE liggen verankerd in de Statuten van de stichting. Om de diverse belangen van en op de Wageningse Eng verder te verankeren, heeft het gemeentebestuur een Territoriale Adviescommissie Wageningse Eng (TAWÉ) ingesteld. Deze commissie is door het college van B&W ingesteld en benoemd via een art. 84 commissie/verordening.

De TAWE adviseert – gevraagd en ongevraagd- het college van burgemeester en wethouders over gemeentelijke beleidsontwikkelingen, vergunningverlening en alle andere zaken met betrekking tot de Wageningse Eng.

- **Platform Water Vallei en Eem.** Het doel van het platform is een betere afstemming en samenwerking realiseren tussen partijen in beleid en uitvoering én in de uitwisseling van kennis en ervaring op het gebied van water, riolering en klimaatadaptatie.
- **Stichting Wageningen Werkt Duurzaam.** De stichting heeft als missie de samenwerking van Wageningse bedrijven en instellingen aan een duurzame, klimaatneutrale, circulaire en groene economie in Wageningen te bevorderen. De gemeente is subsidieverlener, participant en samenwerkingspartner van de stichting.

Wat mag het kosten?

De lasten, baten en het saldo van het programma Wageningen fysiek zijn als volgt:

Bedragen x € 1.000	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Totale lasten	30.359	24.934	26.870	27.503	27.979	28.439
Totale lasten	21.577	16.125	16.744	16.422	15.993	16.086
Totaal saldo	-8.781	-8.808	-10.126	-11.081	-11.986	-12.353

In onderstaande tabel is de verdeling van de baten en lasten per ambitie opgenomen:

Bedragen x € 1.000	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	
LASTEN							
2.1	Infrastructuur en duurzame bijdrage mobiliteit	5.187	4.941	4.837	5.159	5.456	5.617
2.2	Een aantrekkelijk, sociaal, duurzaam en circulair economisch klimaat	2.423	1.381	1.358	1.465	1.326	1.337
2.3	Een groene en biodiverse leefomgeving	5.135	4.725	4.980	5.124	5.286	5.412
2.4	Een toekomstbestendige fysieke leefomgeving	6.642	4.151	5.443	5.104	4.782	4.812
2.5	Klimaatneutraal in 20XX	1.844	686	1.264	1.264	1.295	1.339
2.6	Een veilige en gezonde leefomgeving	7.298	7.420	7.432	7.796	8.131	8.182
2.7	Iedereen in Wageningen heeft de beschikking over een passende woning	248	279	240	238	241	249
2.8	Gemeentelijke gebouwen worden multifunctioneel ingezet	1.583	1.309	1.316	1.354	1.462	1.491
Totale lasten		30.359	24.893	26.870	27.503	27.979	28.439
BATEN							
2.1	Infrastructuur en duurzame bijdrage mobiliteit	2.249	2.346	2.249	2.294	2.318	2.338
2.2	Een aantrekkelijk, sociaal, duurzaam en circulair economisch klimaat	2.098	944	966	1.007	650	653
2.3	Een groene en biodiverse leefomgeving	887	776	734	751	771	790
2.4	Een toekomstbestendige fysieke leefomgeving	4.929	1.672	3.215	2.628	2.187	2.115
2.5	Klimaatneutraal in 20XX	1.443	2	13	13	13	13
2.6	Een veilige en gezonde leefomgeving	8.063	8.309	8.378	8.776	9.083	9.195
2.7	Iedereen in Wageningen heeft de beschikking over een passende woning	14	30	20	20	21	21
2.8	Gemeentelijke gebouwen worden multifunctioneel ingezet	1.894	2.005	1.170	934	949	961
Totale baten		21.577	16.084	16.744	16.422	15.993	16.086

SALDO	-8.781	-8.808	-10.126	-11.081	-11.986	-12.353
--------------	---------------	---------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Verdeling middelen per ambitie inclusief verhouding wettelijke versus niet-wettelijke taken (bedragen x € 1.000):

